

Περίληψη Διδακτορικής Διατριβής

«Επικοινωνώντας και δρώντας μουσικά: η αναπαράσταση των μαθητών γυμνασίου για τη μουσική και το ρόλο της στη διαμόρφωση των σχέσεών τους».

Έλενα Ανδρέου

Γνωρίζουμε ότι στη ζωή των μαθητών/τριών οι σχέσεις και οι μορφές επικοινωνίας που αναπτύσσονται μεταξύ τους είναι σημαντικές γιατί, σε μεγάλο βαθμό, μέσω αυτών διαμορφώνουν την προσωπική και την κοινωνική τους ταυτότητα (Corsaro, 1997). Αντίστοιχα, σημαντική φαίνεται να είναι και η μουσική, ως ακρόαση και ως πρακτική, καθώς τους παρέχει ένα όχημα αυτενέργειας και αυτοέκφρασης για να ανακαλύψουν τον εαυτό τους. Η ισχυρή επικοινωνιακή και συγκινησιακή δύναμη της μουσικής ωθεί τους νέους να εκφράζονται με μουσική και παράλληλα να αλληλεπιδρούν και να επικοινωνούν μέσω της μουσικής (Hargreaves, 1997). Αυτή η μουσική επικοινωνία που αναπτύσσεται θεωρείται ότι σμιλεύει με έναν ιδιαίτερο τρόπο τις μεταξύ τους σχέσεις (Barrett, 2005). Ισχύει και πότε; Ποιος είναι αυτός ο τρόπος; Μπορεί η μουσική να διαμορφώσει τις σχέσεις των μαθητών/τριών και πότε; με ποιον τρόπο; πώς;

Οι απαντήσεις φανερώνουν ότι οι έννοιες «σχέση-επικοινωνία-μουσική» κατέχουν δομικό ρόλο στην έρευνα, όμως επειδή φαντάζουν γενικές και αόριστες απαιτούν οριοθέτηση για να μπορέσουν να αποτελέσουν ερευνητικές μεταβλητές. Για ποια μουσική θέλουμε να μας μιλήσουν; Πώς αλληλεπιδρούν και επικοινωνούν μέσω αυτής; Ποιες σχέσεις θέλουμε να μας περιγράψουν; Πού και πότε τις αναπτύσσουν; Τα ερωτήματα αυτά με τη σειρά τους μας οδηγούν σε κάποιες ειδικότερες έννοιες όπως: μουσική κοινότητα, μουσική επικοινωνία, κοινότητα μουσικής πρακτικής, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε και να σκιαγραφήσουμε τη μοναδικότητα και την πολυμορφία του ερευνητικού μας πεδίου.

Το θέμα της παρούσας ερευνητικής πρότασης διαμορφώθηκε ως εξής: *«Επικοινωνώντας και δρώντας μουσικά: η αναπαράσταση των μαθητών γυμνασίου για τη μουσική και το ρόλο της στη διαμόρφωση των σχέσεών τους»*. Σκοπός της είναι να αναδείξει όλη αυτή την ενέργεια και τη δυναμική αλληλεπίδραση που μεταδίδεται μέσα στην κοινότητα κατά τη διάρκεια μιας μουσικής διαδικασίας όπου οι μαθητές/τριες επικοινωνούν μέσω της μουσικής δράσης αλλά και δρουν μέσω της μουσικής επικοινωνίας. Συγκεκριμένα θα διερευνήσουμε: i) την αναπαράσταση των μαθητών/τριών για τη μουσική (μουσική δράση-επικοινωνία στην οποία συμμετέχουν ενεργά) και ii) το ρόλο που διαδραματίζει στις σχέσεις τους. Επιμέρους στόχοι της παρούσας έρευνας είναι οι μαθητές/τριες: α) να μιλήσουν για το τι σημαίνει η μουσική στη ζωή τους, β) να εκφράσουν την ανάγκη που τους οδηγεί στο να παίζουν μουσική μαζί γ) να περιγράψουν το πώς αντιλαμβάνονται αυτή τη μουσική επικοινωνία που αναπτύσσεται μεταξύ τους και δ) να επισημάνουν τα σημεία που νομίζουν ότι αυτή η μουσική επικοινωνία επηρεάζει και διαμορφώνει τις σχέσεις τους εντός και εκτός μουσικής δράσης.

Η προσέγγιση της έρευνας γίνεται υπό το πρίσμα κοινωνικών, πολιτισμικών και ψυχοκοινωνικών παραμέτρων με κύριο εργαλείο συλλογής δεδομένων τις ημι-δομημένες συνεντεύξεις.